

Tandresorptioner (TR) hos kat

Dette er den tredje artikel af fem om sygdomme i munden hos vores katte.

Artiklerne bringes løbende i bladet - i næste nummer som udkommer slutningen af november, kan du bl.a. læse om kronisk mundhulebetændelse - en sygdom, der de senere år har haft en kraftig opblussen blandt tamkatte.

Man ved ikke hvorfor kattene udvikler TR. Men det har vist sig, at katte, der har TR i nogle tænder, også er mere disponerede for sygdommen i resten af tænderne.

Kært barn har mange navne, således også denne sygdom; katte-karies, FORL, Neck-Lesions og flere andre.

Den (for tiden) korrekte betegnelse er Tandresorptioner (Tooth Resorptions), forkortet TR. Katte-karies er et forkert udtryk, da karies som vi kender det hos mennesker slet ikke findes hos katte.

Neck-Lesions blev brugt som betegnelse for sygdommen tidligere, da sygdommen, når den bliver synlig for det blotte øje, ligger ved tandkødkanten altså tandhalsen. Dette selvom sygdommen starter i rødderne.

FORL er en forkortelse for Feline Odontoclastic Resorptive Lesions, der egentlig betyder kattens tandnedbrydende læsioner forårsaget af tandspisende celler. Dette er en fin betegnelse

for nogle af læsionerne, men ikke dem alle. Derfor valgte man i 2007 at kalde læsionerne for TR, der er en bredere og mere generel betegnelse.

UDBREDT SYGDOM

Sygdommen er meget udbredt og derfor også velundersøgt. Alligevel ved man ikke hvorfor kattene udvikler TR.

Men det har vist sig, at katte, der har TR i nogle tænder, også er mere disponerede for sygdommen i resten af tænderne. Det er fordi cementum-laget, der dækker rødderne er dårligere opbygget. Desuden tyder nogle undersøgelser på, at for meget D-vitamin i foderet også kan øge forekomsten af TR. Der er dog ikke en enkelt faktor som helt kan forklare forekomsten af TR.

Diverse studier viser, at forekomsten af TR ligger mellem 20 % og 70 %. Populært sagt kan man sige at cirka halvdelen af alle katte lider af TR.

SMERTEFULDT FOR KATTEN

Langt de fleste af TR antages at være meget smertefulde. Man skal dog ikke forvente, at kattene viser symptomer på smerten. Derfor er det vigtigt at undersøge katten jævnligt. Lad dyrlægen vurdere om der er tegn på TR når I er til det årlige eftersyn.

For at være sikker på om tænderne er angrebet af TR, må man tage tandrøntgenbilleder af tænderne.

Hvis en kat har en synlig TR i en tand, vil der være en stor risiko for at flere tænder er angrebet. Det er derfor ikke

Forreste tand næsten væk, mindre læsion mellem rødder på 2. tand og stor læsion på bageste tand

Foto til tv.: TR i den forreste kindtand

Karies som vi kender det hos mennesker findes slet ikke hos katte

Katte der tidligere er behandlet for TR, bør undersøges for yderligere læsioner mindst en gang årligt.

Specialdyrlæge Jens Ruhnau
www.tanddyreklinikken.dk

nok bare at trække tanden ud. Man er nødt til at tage røntgenbilleder af alle tænderne for at vurdere hver enkelt tand og trække de angrebne tænder ud.

Man har tidligere forsøgt at behandle de angrebne tænder, men uden held. Så i dag er den eneste anbefalede behandling at trække tænder med TR ud.

INGEN SYNLIGE TEGN - HVORDAN VÉD JEG SÅ OM MIN KAT HAR TR?

Hvis man har en kat uden synlige tegn på TR kan den jo godt have TR alligevel. Hvordan véd jeg så om min kat har TR? Den eneste måde er røntgenbilleder, men undersøgelser har vist, at hvis der ikke er synlige tegn på TR og man tager to røntgenbilleder, et af hver underkæbegren, og der dér ikke findes TR, så kan man med 90 % sikkerhed sige at katten ikke har TR. Det er fordi netop disse tænder er de hyppigst angrebne.

Finder man bare én TR, må man tage røntgen af alle tænderne (8-10 billeder). Synlige TR ses som regel ved tandkøds-kanten, hvor tandkødet bliver mere rødt og eventuelt vokser lidt op over tanden. Når man kradsler på tandkronen, kan man nogle gange i nærheden af tandhalsen mærke at tandens overflade er ru og lidt "musegnavet".

På røntgenbilledet ses TR som en nedsat røntgentæthed i det område af tanden, der er angrebet. Desuden forsvinder periodontalspalten i det område. Det periodontale ligament, der forbinder rødderne og kæbeknoglen, ses på røntgen som en mørk streg – periodontalspalten. Når rødderne angribes af TR, forsvinder denne mørke streg.

Efterhånden som TR udvikles i tanden nedbrydes mere og mere af tandens substans og i grelle tilfælde kan rødderne være næsten helt væk. Der hvor rødderne har siddet, danner kroppen så noget der minder om knoglevæv som erstatning. På røntgen ser man knoglen og

en skygge der hvor roden var. Dette kaldes spøgelsesrødder (ghost roots).

Røntgenbillederne bruges også til at sikre korrekt udtrækning af tænderne. Det er ikke korrekt at efterlade dele af rødderne i kæben. Hvis rødderne er helt væk og erstattet af knoglevæv, risikerer man til gengæld at brække kæben, hvis man prøver at trække rødder, der ikke findes, ud.

Når tænderne er trukket ud, skal hullerne lukkes. Dette gøres ved at sy tandkødet henover hullet.

Giv din kat et strålende "smil"

